

IMAM
MUAHMED IBN SALIH
EL UTHEJMIN

Besimi i
EHLI SUNETIT
dhe
XHEMATIT

عقيدة أهل السنة و الجماعة

Titulli origjinal: عقيدة أهل السنة و الجماعة

Autor: **Imam Muhamed ibn Salih el Uthejmin**

Përktheu: **Ylli Rama**

Redaktoi: **Telat Sula**

Recensoi: **Shuajb Rexha**

Kopertina dhe faqosja: **Rajan Alliu**

Boton

Qendra Islame

“Udha e Besimtarëve”©

www.udhaebesimtareve.com

Tiranë 2014

PARATHËNIA E SHEJHUT TË NDERUAR
ABDULAZIZ IBN ABDULLAH IBN BAZ

Lëvdatat dhe falënderimet i takojnë Allahut, paqja dhe nderimi i Tij qofshin mbi Pejgamberin e fundit, pas të cilit nuk ka më të dërguar, si edhe mbi familjen dhe shokët e tij.

E në vazhdim ...

Dëgjova librin e besimit, i dobishëm dhe i shkurtuar, të cilën e ka përgatitur vëllai ynë, dijetari i madh, shejh Muhamed ibn Salih el-Uthejmin. Librin e dëgjova të gjithin dhe vura re se ai ka përmbledhur besimin e Ehli Sunetit dhe xhematit në temat: njësimin e Allahut, Emrat dhe cilësitë e Tij, besimi në melaiket, Librat, të Dërguarit, Ditën e gjykimit dhe kaderin (caktimin), qoftë i mirë apo i keq.

Ai e ka përmbushur më së miri qëllimin në përgatitjen e tij duke përmendur në të çfarë i nevojitet nxënësit të diturisë dhe çdo muslimani në besimin që duhet të ketë ndaj Allahut, melaikeve të Tij, Librave të Tij, të dërguarve të Tij, ditës së gjykimit dhe caktimit, qoftë i mirë apo i keq.

Ai ka përmendur dobi të shumta të cilat kanë lidhje me besimin, dobi të cilat nuk mund t'i

gjesh në shumë libra që janë shkruar për Besimin.

Allahu e shpërbleftë me të mira dhe ia shtoftë diturinë e udhëzimin¹, si dhe bëftë dobi me këtë libër të tij dhe me të gjitha shkrimet e tij.

E lus Allahun që të na bëjë neve, atë dhe të gjithë vëllezërit tanë prej atyre që udhëzojnë në të vërtetën, të cilët thërrasin në Rrugën e Allahut me dituri. Vërtetë Allahu dëgjon dhe është pranë.

Këto fjalë i ka thënë personi i cili është i varfër tek Allahu i Lartësuar: Abdulaziz ibn Abdullah ibn Baz, Allahu e faltë*.

Paqja dhe nderimi i Allahut qofshin mbi Pejgamberin tonë, Muhamedin, familjen e tij dhe shokët e tij.

***Drejtori i përgjithshëm i drejtorive të hulumtimeve akademike, fetvave, thirrjes dhe udhëzimit.**

¹ Sh.red: Kjo i referohet kohës në të cilën shejhu ishte gjallë, ndërsa sot themi për të dy ata: Allahu i mëshiroftë dhe i shpërbleftë me të mira për mundin dhe sakrificën që bënë dhe diturinë që lanë pas.



**Me emrin e Allahut,
të Gjithëmëshirshmit, Mëshiruesit.**

**PARATHËNIA E SHEJHUT TË NDERUAR
MUHAMED IBN SALIH EL UTHEJMIN**

Lëvdatat dhe falënderimet i takojnë Allahut, Zotit të botërave. Përfundimi i mirë u takon të devotshmëve, kurse urrejtja dhe armiqësia u përket zullumqarëve. Dëshmoj se askush nuk e meriton adhurimin me të drejtë përveç Allahut, Një të vetëm, pa ortak, Sunduesit të vërtetë. Dëshmoj se Muhamedi është rob dhe i Dërguari i Tij. Ai është vula e pejgamberëve dhe prijësi i të devotshmëve. Paqja dhe nderimi i Allahut qofshin mbi të, mbi familjen e tij, mbi shokët e tij dhe mbi të gjithë ata që i pasuan me të mirë deri në Ditën e Gjykimit.

Në vazhdim . . .

Allahu i Lartësuar e çoi të Dërguarin e Tij Muhamedin (salAllahu alejhi ue selem) me

udhëzimin dhe fenë e vërtetë, mëshirë për gjallesat dhe si argument për të gjithë njerëzit.

Me anë të tij dhe të Kuranit që zbriti tek ai dhe urtësisë që i dha atij, Allahu sqaroi çdo gjë që ka dobi në të për njerëzit dhe çdo gjë me të cilën rregullohet gjendja e tyre në fenë e tyre dhe në dynjanë e tyre, qofshin ato prej besimit të saktë, prej punëve të drejta, ose prej moraleve të vyera dhe sjelljeve të larta. Ai (salAllahu alejhi ue selem) e la umetin e tij në një rrugë të qartë, ku nata e saj është si dita e saj, e nuk devijon prej saj vetëm se ai që është i humbur.

Në këtë rrugë vazhduan pasuesit e tij të cilët iu përgjigjën thirrjes së Allahut dhe të dërguarit të Tij. Ata ishin njerëzit më të mirë, sahabët, tabi'inët¹ dhe ata që i pasuan në mënyrën më të mirë. Ata e zbatuan sheriatin e tij dhe u kapën fort pas Sunetit të tij, si shtrëngimi me dhëmballë, në çështjet e besimit, adhurimit, moralit dhe sjelljes. Këta janë pala të cilët në vazhdimësi do të jenë në të vërtetën dhe superiorë dhe atyre nuk u bën dëm përçmimi

¹ Gjenerata që erdhi pas gjeneratës së sahabëve.

apo kundërshtimi i të tjerëve. Kjo do vazhdojë derisa të vijë caktimi i Allahut të Lartësuar.

Edhe ne vazhdojmë në hapat e tyre dhe për këtë falënderimi i takon vetëm Allahut. Ecim në rrugën e tyre të udhëzuar, rrugë që bazohet në argumentet e Kuranit dhe të Sunetit. Këtë e themi duke treguar mirësinë e Allahut të Lartësuar si dhe duke sqaruar atë që e ka për detyrë parësore çdo besimtar që ta pasojë.

E lusim Allahun e Lartësuar që të na forcojë neve dhe vëllezërit tanë me fjalën e vërtetë në jetën e kësaj bote dhe në botën tjetër si edhe të na dhurojë mëshirë prej Tij. Vërtet që Ai është Dhurues.

Duke parë rëndësinë e kësaj teme dhe mospajtimet e njerëzve në lidhje me të, kisha dëshirë që të shkruaja në mënyrë të përmbledhur besimin tonë, besimin e Ehli Sunetit dhe xhematit, besim i cili është:

- 1- Besimi në Allahun.
- 2- Besimi në Melaiket e Tij.
- 3- Besimi në Librat e Tij.

- 4- Besimi në Pejgamberët e Tij.
- 5- Besimi në Ditën e Ringjalljes.
- 6- Besimi në Caktimin e Tij, qoftë i mirë apo i keq.

E lusim Allahun e Lartësuar që të jetë e sinqertë për Të, në përputhshmëri me Kënaqësinë e Tij si dhe e dobishme për robërit e Tij.

BESIMI YNË

Besimi ynë është: besimi në Allahun, engjëjt e Tij, Librat e Tij, të dërguarit e Tij, në ditën e ringjalljes dhe në caktimin e Tij, qoftë i mirë apo i keq.

Ne besojmë **Rububijen**¹ e Allahut të Lartësuar dhe që do të thotë: se Ai është Zoti, Krijuesi, Sunduesi, i Cili kujdeset për të gjitha gjërat dhe çështjet.

Besojmë në **Uluhijen**² e Allahut të Lartësuar e që do të thotë se Ai është i Vetmi i Adhuruar me të drejtë dhe se çdo gjë tjetër që adhurohet përveç Tij është e kotë.

Besojmë në **Emrat dhe Cilësitë** e Tije që do të thotë se Ai është i përshkruar me emrat më të bukur dhe atributet më të përsosura e më të larta.

¹ Rububija përfshin aspektin e krijimit, zotërimit, përkujdesjes, dhënies jetë dhe vdekje, etj.

² Uluhija është e drejta e Allahut për t'u adhuruar me përkushtim dhe njëhësim, me të gjitha llojet e adhurimit, duke qenë e drejtë ekskluzive vetëm e Tij, pa asnjë lloj rivaliteti apo ortakërie në të.

Besojmë se Ai është Unik në këto të drejta dhe kjo do të thotë se Ai nuk ka ortak në **Rububijen** e Tij, as në **Uluhijen** e Tij e as në Emrat dhe Cilësitë e Tij.

Allahu i Lartësuar ka thënë: **“Ai është Zoti i qiejve dhe i tokës dhe çfarë ka midis tyre, pra Atë adhuroje, e në adhurimin ndaj Tij bëhu i qëndrueshëm. A di për Të ndonjë të barabartë me Të?!”** [Merjem:65].

Besojmë se Ai është: **“Allahu është Një, nuk e meriton adhurimin askush tjetër me të drejtë përveç Atij. Ai është i Gjalli, i Përjetshmi, Mbajtësi i gjithçkaje. Atë nuk e kap as dremitja as gjumi. Gjithçka në qiej dhe në tokë është vetëm e Tij. Kush mund të ndërmjetësojë tek Ai, përveç se me lejen e Tij?! E di të tashmen që është pranë tyre dhe të ardhmen. Nga ajo që Ai di, të tjerët dinë vetëm aq sa Ai ka dëshiruar. Kursija¹ e Tij**

¹ Fjala “Kursij” nga ana gjuhësore do të thotë: stol, apo karrige dhe është vendi ku qëndrojnë këmbët nën fronin e mbretit. Kursija në terminologjinë fetare është krijesë madhështore që përfshin qiejt dhe tokën dhe është nën Arshin e Allahut të Lartësuar, siç është treguar në

përfshin qiejt dhe tokën. Kujdesi i Tij ndaj të tyre nuk i vjen aspak i rëndë, Ai është më i Larti, më Madhështori.” [Bekare:255].

Besojmë se Ai është: “Ai është Allahu, që askush dhe asgjë tjetër përveç Tij nuk meriton të adhurohet. Vetëm Ai është që e di të fshehtë dhe të dukshmen, Ai është i Gjithëmëshirshmi, Mëshiruesi! Ai është Allahu që që askush dhe asgjë tjetër përveç Tij nuk meriton të adhurohet, Sunduesi i gjithëpushtetshëm, i Pastëri (i pastër nga çdo e metë apo mangësi), Paqe-dhënësi, Dhënësi i sigurisë, Mbikëqyrësi (që mbikëqyr dhe përcjell çdo send), i Plotfuqishmi, Mbizotëruesi, Madhështori. I pastër është Allahu nga çfarë i shoqërojnë Atij në adhurim! Ai është Allahu, Krijuesi, Zanafillësi, Ai që çdo gjëje i jep trajtë. Atij i përkasin emrat më të bukur. Atë (Allahun) e madhëron çfarë ka në qiej e në tokë dhe Ai është i Plotfuqishmi, i Urti!” [Hashr:22-24].

hadithet e sakta të Pejgamberit (salAllahu alejhi ue selem). (Sh.P.)

Besojmë se Atij i takon zotërimi dhe sundimi i qiejve dhe i tokës: **“Vetëm i Allahut është pushteti i qiejve dhe i tokës; Ai krijon çfarë të dojë; Ai i dhuron kujt të dojë vetëm femra; e i dhuron dikujt tjetër vetëm meshkuj. Ose u dhuron çift, meshkuj e femra, por kë të dojë e lë pa fëmijë (steril), Ai është i Gjithëdijshtëm, i Gjithëfuqishëm.”** [Shura:49-50].

Besojmë se Ai: **“Asgjë nuk është si Ai. Ai është Dëgjuesi, Shikuesi. I Tij është sundimi i qiejve dhe i tokës. Ai begaton pamasë kë të dojë dhe ia kufizon kujt të dojë. Ai është i Gjithëdijshtëm për çdo gjë.”** [Shura:11-12].

Besojmë se: **“Tek Allahu është furnizimi i çdo gjallese në Tokë. Ai e di fort mirë vendqëndrimin dhe stacionimin e saj. E gjitha kjo është e shkruar në një Libër të qartë”** [Hud:6].

Besojmë se: **“çelësat e fshehtësive janë vetëm tek Ai, atë (fshehtësinë) nuk e di askush tjetër përveç Tij. Ai e di në imtësi çfarë ka në**

tokë dhe në det, Ai e di për çdo gjeth që bie. S'ka asnjë kokërr në thellësi të tokës, apo të njomë dhe të thatë që të mos jetë e është (shënuar) në librin e qartë (Leuhi Mahfudh)." [Enam:59].

Besojmë se: **"S'ka dyshim se vetëm Allahu e di kur do të ndodhë Kijameti, Ai e di kur e lëshon shiun. Ai e di se ç'ka në mitra (të nënave), askush përveç Tij se çfarë do të ndodhë nesër. Askush nuk e di se në ç'vend (ose kohë) do të vdesë. Allahu është i Gjithëdijshmi, i Mirënjohuri me çështjet në detaje."** [Lukman: 34].

Besojmë se Allahu flet me çfarë të dëshirojë, kur të dëshirojë dhe si të dëshirojë: **"... e Musait i foli Allahu me fjalë."** [Nisa: 164]. **"E kur Musai erdhi në kohën që ia caktuam dhe i foli Zoti i tij..."** [Araf:143]. **"Dhe Ne e thirrëm nga ana e djathtë e kodrës Tur, e afruam për t'i folur."** [Merjem: 52].

Besojmë se: **"Sikur të ishte detgji nyrë për t'i shkruar fjalët e Zotit tim, deti (uji i tij) do të shterej para se të përfundojnë fjalët e Zotit**

tim.” [Kehf:109]. “Sikur të gjithë drutë në tokë të jenë lapsa dhe sikur detit t’i shtohen edhe shtatë dete (e të jenë bojë shkrimi), nuk do të mbaronin fjalët e Allahut (do të shteroheshin detet, do të soseshin lapsat, e jo fjalët e Zotit). Allahu është Ngadhënjyesi, i Urti.” [Lukman:27].

Besojmë se fjalët e Tij janë fjalët më të përsosura, janë të vërteta në lajme, të drejta në dispozitat që përmbajnë, të bukura në të shprehur. Allahu i Lartësuar ka thënë: **“Fjalët e Zotit tënd janë plot të vërteta (në atë që lajmërojnë) dhe plot drejtësi (në atë që gjykojnë).” [Enam:115].** Dhe ka thënë: **“E kush mund të jetë më i vërtetë se Allahu në thënie?” [Nisa:87].**

Besojmë se Kurani Fisnik është Fjala e Allahut. Ai i ka folur vërtetë ato fjalë dhe ia ka shpallur Xhibrilit të cilat më pas Xhibrili i ka zbritur në zemrën e Pejgamberit (salAllahu alejhi ue selem). **“Thuaj: “Atë (Kuranin) e solli *Ruhul Kudusi* - shpirti i shenjtë (Xhibrili) - plot vërtetësi nga Zoti yt.” [Nahl:102]. “Vërtetë ai**

(Kurani) është shpallje (zbritje) e Zotit të botëve. Atë e solli shpirti besnik (Xhibrili), në zemrën tënde, për të qenë ti prej atyre që tërheqin vërejtjen (pejgamber). (Ta shpallëm) Me gjuhë të kulluar arabe.” [Shuara:192-195].

Besojmë se Allahu është i Lartësuar mbi krijesat e tij, me qënien e Tij dhe me Cilësitë e Tij, duke u bazuar në Fjalën e Tij: **“Ai është më i Larti, më Madhështori.”** [Bekare:255]. dhe në Fjalën e Tij: **“Ai është Mbizotëruesi mbi robërit e Tij. Ai është më i Urti, i Mirënjohuri hollësisht me punët e robërve të Tij.”** [Enam:18].

Besojmë se: **“Vërtetë Zoti juaj është Allahu, i cili krijoi qiejt e tokën brenda gjashtë ditësh e pastaj u ngrit lart dhe qëndroi mbi Arshin e Tij Madhështor; Ai përkujdeset për gjendjet.”** [Junus:3]. Qëndrimi i Tij mbi Arsh do të thotë se: Ai është mbi të me qënien e Tij dhe ky lartësim është i veçantë ashtu siç i takon Madhështisë së Tij. Askush përveç Tij nuk ka njohuri për formën e këtij lartësimi dhe qëndrimi.

Besojmë se Allahu i Lartësuar është me krijesat e Tij duke qenë mbi Arshin e Tij. Ai i di gjendjet e tyre, dëgjon fjalët e tyre, shikon veprimet e tyre, rregullon çështjet e tyre, e furnizon të varfrin dhe e ndihmon të dobëtin. I jep pushtet kujt të dëshirojë dhe ia merr pushtetin kujt të dojë. Ai e bën krenar atë që dëshiron dhe e poshtëron kë dëshiron. Në Dorën e Tij gjendet e gjithë mirësia dhe Ai është i Plotfuqishëm për çdo gjë. Duke qenë se Ai zotëron këto cilësi, atëherë ai me të vërtetë është me krijesat e Tij megjithëse ndodhet lart mbi ta, mbi Arshin e Tij: **“Asnjë nuk është si Ai, Ai është Gjithëdëgjuesi, Gjithëshikuesi.”** [Shura:11].

Ne nuk themi siç kanë thënë ata (Xhehmijët¹ dhe të tjerët) që pretendojnë se Allahu shkrihet në krijesat e Tij, duke qenë me Qenien e Tij me krijesat në tokë. Ne besojmë se një person i

¹ Xhehmijet janë një grup i devijuar prej grupacioneve të cilët e kanë prejardhjen e ideologjisë së tyre nga Xhehm ibn Safuani i cili ndërroi jetë në vitin 128 sipas hixhretit. Ky i fundit i mori mendimet e tij nga Xhead ibn Dirhem i cili ndërroi jetë në vitin 105 sipas hixhretit. Ky grupacion prej ideve të tij ka mohimin e të gjithë emrave dhe cilësive të Allahut të Lartësuar. (Sh.P.)

këfillë i cili pretendon diçka të tillë, atëherë ai ka dalë nga feja ose është i humbur (devijuar), sepse në këtë mënyrë ai e ka cilësuar Allahun me mangësi që nuk i takojnë Atij.

Besojmë në ato çfarë na ka treguar i Dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem) se Allahu çdo natë zbret në qiellin e dynjasë kur ka mbetur prej natës një e treta e fundit e saj dhe thotë: *“Kush më lutet Mua që t’i përgjigjem atij? Kush kërkon prej Meje që t’i jap atij? Kush kërkon falje tek Unë që ta fal Atë?”*¹

Besojmë se Allahu i Lartësuar do të vijë Ditën e Gjykimit për të gjykuar mes njerëzve, duke u bazuar në fjalën e Allahut të Lartësuar: **“Jo, mosni ashtu! Kur të dridhet toka njëpasnjëshëm! Dhe kur të vijë Zoti yt dhe engjëjt qëndrojnë radhë-radhë! Dhe atë ditë sillet xhehennemi, e atëherë njeriut i bie në mend, por sa dobi do t’i bëjë atij përkujtimi?”** [Fexhër:21-23].

¹ Transmeton imam Buhariu në librin e saktë të tij në kapitullin e “Namazit të natës” me numër (1145) dhe imam Muslimi në librin e saktë të tij në kapitullin e “Namazit të udhëtarit” me numër (758).

Besojmë se Allahu i Lartësuar **“Vepron çfarë të dëshirojë.”** [Hud:107].

Dhe besojmë se Dëshira e Allahut të Lartësuar është dy llojesh:

E para: Universale dhe kjo do të thotë se: Ndodh ajo çfarë Ai dëshiron, por nuk është e thënë që ajo gjë të jetë e dashur tek Ai. Kjo është ajo që vjen me kuptimin *“el meshietu”* (dëshirë), siç është psh fjala e Tij: **“... E sikur All-llahu të dëshironte, ata nuk do të vriteshin mes tyre, por All-llahu bën çfarë të dojë.”** [Bekare:253].

E dyta: Fetare. Dmth ajo dëshirë është e dashur tek Ai që të ndodhë por nuk është e thënë domosdoshmërisht që të ndodhë. Siç ka thënë në Fjalën e Tij: **“Allahu dëshiron t'u pranojë pendimin.”** [Nisa:27].

Besojmë se Dëshira e Tij universale dhe ajo fetare janë në përmbushje të Urtësisë së Tij. Çdo gjë që Ai e ka caktuar të ndodhë sipas dëshirës universale apo atë që e veprojnë krijesat e Tij si adhurim fetar, është si rrjedhojë e një urtësie dhe në përputhshmëri me Urtësinë e Tij,

pavarësisht nëse ne arrijmë ta kuptojmë urtësinë e asaj çështje apo nuk arrijmë ta kuptojmë si pasojë e mangësisë së mendjes sonë: **“A nuk është Allahu më i Urti i gjykuesve?”** [Tin:8]. **“... por për një popull që bindshëm beson, a ka gjykim më të mirë se ai i Allahut?”** [Maide:50].

Besojmë se Allahu i Lartësuar i do miqtë e Tij dhe ata e duan Atë: **“Thuaj: “Nëse e doni Allahun, atëherë ejani pas meje që Allahu t’ju dojë.”**” [Ali Imran: 31]. **“S’ka dyshim se Allahu do ta sjellë një popull që Ai e do atë (popull) dhe ata e duan Atë (Allahun)”** [Maide: 54]. **“Vërtetë Allahu i do durimtarët.”** [Ali Imran:146]. **“Mbani drejtësinë, se vërtetë Allahu i do të drejtit.”** [Huxhurat:9]. **“Bëni mirë, se me të vërtetë All-llahu i do bamirësit.”** [Bekare:195].

Besojmë se Allahu është i Kënaqur me veprat dhe fjalët që i ka ligjëruar dhe i urren gjërat që i ka ndaluar: **“Nëse ju nuk besoni, Allahu nuk është i nevojsëm për ju; megjithatë, Ai nuk është i kënaqur me mosbesimin e robërve të**

Vet, e nëse jeni mirënjohës ndaj Tij, Ai e pëlqen këtë prej jush.” [Zumer: 7]. “Por Allahu nuk e pëlqeu ngritjen e tyre, andaj i zmbropsi, dhe u është thënë: “Rrini me të paaftit (fëmijët, gratë e pleqtë).” [Teube:46].

Besojmë se Allahu i Lartësuar është i Kënaqur me ata të cilët besuan dhe vepruan vepra të mira: **“Allahu është i Kënaqur ndaj tyre, gjithashtu edhe ata janë të Kënaqur prej Tij. Ky shpërblim i takon atij që e ka pasur frikë Zotit e tij.” [Bejine:8].**

Besojmë se Allahu zemërohet ndaj atyre që e meritojnë zemërimin, prej mohuesve dhe të tjerëve: **“Mendimi i të cilëve ndaj Allahut ishte mendim i keq. Atyre u rëntë e keqja! Allahu u zemërua ndaj tyre.” [Fet’h:6]. “Por fjala është për atë që ia hap gjoksin mosbesimit, ata i ka kapur zemërimi nga Allahu dhe ata kanë një dënim të madh.” [Nahl:106].**

Besojmë se Allahu ka Fytyrë e cila është e përshkruar me madhështi dhe fisnikëri: **“E do të mbetet vetëm Fytyra e Zotit tënd që është e madhëruar dhe e nderuar!” [Rahman:27].**

Besojmë se Allahu i Lartësuar ka dy Duar Fisnike Madhështore: **“Jo, përkundrazi dy Duart e Tij janë të shtrira, Ai furnizon si të dojë.”** [Maide:64]. **“Ata nuk e vlerësuan Allahun me madhështinë që i takon Atij, ndërsa në Ditën e Kijametit e tërë toka është në grushtin e Tij, e qiejt të mbështjellë në të djathtën e Tij. Ai është i pastër nga të metat dhe i Lartësuar nga çfarë ata i shoqërojnë!”** [Zumer:67].

Besojmë se Allahu i Lartësuar ka dy Sy, realë, duke u bazuar në Fjalën e Tij: **“Përfundoje anijen nën shikimin e Syve Tanë dhe me Frymëzimin Tonë.”** [Hud:37]. Pejgamberi (salAllahu alejhi ue selem) ka thënë: *“Perdja (që i pengon krijesat ta shohin) e Tij është prej drite. E nëse ai do e largonte atë perde, rrezatimi i Fytyrës së Tij do të digjte çdo krijesë të Tij, që do shihte.”*¹

Pasuesit e Sunetit janë pajtuar unanimisht mes tyre se Sytë e Tij janë dy dhe këtë e përforcon fjala e Pejgamberit (salAllahu alejhi ue selem)

¹ Transmeton imam Muslimi në kapitullin e Besimit me numër (179).

ku thotë për Dexhalin: *“Ai është i verbër në njërën sy, kurse Zoti juaj nuk është i verbër.”*¹

Besojmë se Allahun e Lartësuar **“Shikimet (e njerëzve) nuk mund ta përfshijnë Atë, ndërsa Ai i përfshin shikimet e tyre. Ai është i Buti, i Mirënjohuri hollësisht me robërit e Tij.”** [Enam:130].

Besojmë se besimtarët do ta shikojnë Zotin e tyre Ditën e Gjykimit: **“Atë ditë do të ketë fytyra të hijeshuara (që shkëlqejnë) dhe që Zotin e tyre e shikojnë.”** [Kijame:22-23].

Besojmë se Allahu i Lartësuar nuk ka shëmbëlltyrë për shkak të përsosmërisë absolute të pakrahasueshme: **“Asgjë nuk është si Ai dhe Ai është Gjithëdëgjuesi, Gjithëshikuesi.”** [Shura:11].

Besojmë se **“Atë (Allahun) nuk e kap dremitja dhe as gjumi.”** [Bekare:255] sepse Jeta e Tij dhe përkujdesja e Tij për gjithësinë janë absolutisht të përsosura.

¹ Transmeton imam Buhariu në kapitullin e Fitneve me numër (7131) dhe imam Muslimi në kapitullin e Fitneve me numër (2933).

Besojmë se Ai nuk i bën padrejtësi askujt sepse drejtësia e Tij është absolutisht e përsosur dhe se Ai nuk është i shkujdesur ndaj veprave që kryejnë robërit e Tij, sepse Mbikëqyrja e Tij dhe gjithë-përfshirja e Diturisë së Tij janë përsosmërisht absolute.

Besojmë se nuk ka gjë të pamundur për Të, qoftë në qiej, qoftë në tokë, sepse Dituria dhe Fuqia e Tij janë absolute: **“Kur Ai dëshiron diçka, Urdhri i Tij është vetëm t'i thotë: “Bëhu!” dhe ajo gjë bëhet menjëherë.”** [Jasin:82].

Besojmë se Ai nuk ndjen lodhje dhe as pafuqi, sepse Fuqia e Tij është përsosmërisht absolute **“Ne krijuam qiejt e tokën dhe gjithë ç'ka ndërmjet tyre brenda gjashtë ditësh dhe Ne nuk ndjemë aspak lodhje.”** [Kaf:38].

Besojmë në pohimin e çdo gjëje të cilën Allahu e ka pohuar për Vetën e Tij, apo i Dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem) ka pohuar për Të prej Emrave dhe Cilësive të Tij, por në të njëjtën kohë distancohemi nga dy ide të gabuara:

Përngjasimi: Që të thuhet me zemër apo gjuhë se cilësitë e Allahut të Lartësuar janë si cilësitë e krijesave.

Formësimi: Që të thuhet me zemër apo me gjuhë se cilësitë e Allahut të Lartësuar janë në këtë apo atë formë.

Besojmë në mohimin e çdo gjëje që Allahu ka mohuar për Vetën e Tij apo e ka mohuar atë i Dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem) dhe se ky mohim duhet të shoqërohet me pohimin e të kundërtës së tij në formën më të përsosur. Gjithashtu ne heshtim rreth atyre gjërave për të cilat Allahu ka heshtur, apo ka heshtur i Dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem).

Besojmë se ndjekja e kësaj metode është obligim i patjetërsueshëm, sepse ajo gjë të cilën Allahu e ka pohuar për Vetën e Tij, ose e ka mohuar për Vetën e Tij, është lajm me të cilin Allahu informon për Vetën e Tij. Padyshim se Allahu i Lartësuar është më i dituri për Vetën e Tij dhe më i Vërteti në atë që thotë, më i Miri në të folur dhe se robërit nuk kanë mundësi ta përfshijnë Atë me njohuri.

Gjithashtu çdo gjë që i Dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem) e ka pohuar për Të apo e ka mohuar në lidhje me Të, është lajm me të cilin na tregon për Të dhe pa asnjë dyshim ai (salAllahu alejhi ue selem) është njeriu më i ditur rreth Zotit të Tij dhe krijesa më e sinqertë, më e çiltër dhe më e qartë në komunikim.

Fjala e Allahut të Lartësuar dhe e të Dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem) përmbajnë diturinë e përsosur, të vërtetën e qartë dhe sqarimin bindës, duke mos lënë asnjë hapësirë justifikuese për dikë që ta refuzojë apo të hezitojë në pranimin e saj.

KAPITULL

Gjithçka që përmendëm prej cilësive të Allahut të Lartësuar, në mënyrë më të shtjelluar apo në mënyrë të përgjithshme, duke i pohuar ato që duhen pohuar dhe duke mohuar ato që duhen mohuar, e kemi bërë duke u bazuar në Librin e Zotit tonë dhe në Sunetin e Pejgamberit tonë (salAllahu alejhi ue selem), si dhe duke pasuar metodën e të parëve të umetit, ata të cilët prinë në udhëzim dhe atyre që i pasuan në mënyrën më të mirë.

Besojmë se argumentet e Kuranit dhe të Sunetit në lidhje me këto tema, duhet t'i besojmë ashtu siç është kuptimi i tyre i dukshëm dhe sipas realitetit të tyre, ashtu siç i takon Allahut të Lartësuar.

Ne distancohemi nga metoda e atyre që i devijojnë ato argumente duke i shpjeguar me kuptime të cilat janë larg qëllimit të Allahut dhe të Dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem).

Po kështu distancohemi nga metoda e atyre që i mohuan ato argumente, duke mohuar

përmbajtjen e tyre të cilën në fakt e ka pasur për qëllim Allahu dhe i Dërguari i Tij (salAllahu alejhi ue selem).

Gjithashtu distancohemi edhe nga metoda e atyre që e tepruan në këtë fushë, duke i shëmbëllyer Cilësitë e Krijuesit me ato të krijesave apo duke u sforcuar për të përshkruar formën e atyre cilësive.

Ne jemi të bindur se ajo që ka ardhur në Librin e Allahut të Lartësuar apo në Sunetin e Pejgamberit të Tij (salAllahu alejhi ue selem) është e vërteta që nuk bie ndesh me vetveten, sepse Allahu i Lartësuar ka thënë: **“A nuk e meditojnë ata Kur'anin?! Sikur të ishte prej dikujt tjetër përveç Allahut, do të gjenin në të kundërthënie të shumta.”** [Nisa:82]. Kjo për vetë faktin se kundërthëniet në njoftimet e përcjella, do të kishin si rrjedhojë përgënjeshttrimin e njëri-tjetrit, gjë kjo është e pamundur të ndodhë në lajmet që vijnë prej Allahut të Lartësuar dhe prej të Dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem).

Ai që pretendon se në Librin e Allahut të Lartësuar, apo në Sunetin e të Dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem), apo mes tyre (mes

Kuranit dhe Sunetit), ka kundërthënie, e bën këtë si pasojë e qëllimit të tij të keq dhe devijimit të zemrës së tij. Ndaj, personi i tillë le të pendohet tek Allahu i Lartësuar dhe të heqë dorë nga devijimi i tij.

Ai që dyshon se në Librin e Allahut të Lartësuar, apo në Sunetin e të Dërguarit të Tij (salAllahu alejhi ue selem), apo ndërmjet tyre, mund të ketë kundërthënie, kjo vjen ose si pasojë e diturisë së tij të pakët, ose e mangësisë së tij në të kuptuar, ose mangësisë në meditim dhe analizë. Ndaj le të kërkojë diturinë dhe le të përpiqet më shumë në meditim deri sa t'i bëhet e qartë e vërteta. E nëse edhe pas kësaj nuk i bëhet e qartë, atëherë le ta dorëzojë atë çështje tek Ai i cili zotëron gjithë diturinë rreth asaj çështjeje, t'i frenojë dyshimet e tij dhe të thojë ashtu siç thonë dijetarët që janë thelluar në dituri: **“Ne u kemi besuar atyre (ajeteve që janë të paqarta), të gjitha janë nga Zoti ynë!”** [Ali Imran:7]. Dhe le të jetë i bindur dhe le ta dijë mirë se Kurani dhe Suneti nuk përmbajnë as kundërthënie, as kundërshtime ndërmjet tyre.

KAPITULL

Besojmë në melaiket e Allahut të Lartësuar se:
**“Ata janë robër të nderuar! Që nuk flasin
para Tij, dhe veprojnë me urdhrin e Tij.”**
[Enbija:26-27].

Allahu i Lartësuar i ka krijuar ata prej drite. Ata
e adhurojnë Allahun dhe janë të bindur ndaj Tij:
**“E ata që janë pranë Tij (melaiket), nuk
shprehin mendjemadhësi në adhurimin ndaj
Tij e as nuk lodhen kurrë. Ata lartësojnë
(Allahun) natë e ditë dhe nuk plogështohen
në atë që bëjnë.”** [Enbija:19-20].

Allahu i ka bërë ata të padukshëm për syrin
tonë, por ndoshta Ai ia mundëson dikujt prej
robërve të Tij që t'i shikojë ata (melaiket).
Pejgamberi (salAllahu alejhi ue selem) e ka parë
Xhibrilin në formën në të cilën Allahu e ka
krijuar e ai kishte gjashtëqind palë krahë me të
cilat kishte zënë gjithë hapësirën e horizontit¹.
Gjthashtu Xhibrili mori formën e njeriut dhe i

¹ Transmeton imam Buhariu në sahiun e tij në kapitullin
“Fill ii shpalljes” me numër (3232) dhe imam Muslimi në
kapitullin e “Besimit” me numër (174).

foli Merjemes dhe ajo i foli atij. Po kështu Xhibrili ka ardhur tek Pejgamberi (salAllahu alejhi ue selem) kur me të ishin edhe shokët e tij në formën e një burri tek i cili nuk vëreheshin shenja udhëtimi e askush prej të pranishmëve nuk e njihte. Ai kishte flokë shumë të zeza dhe rroba shumë të bardha. U ul pranë Pejgamberit (salAllahu alejhi ue selem) dhe gjunjët e tij prekën gjunjët e Pejgamberit (salAllahu alejhi ue selem). Vendosi duart mbi gjunjët e tij dhe i foli Pejgamberit (salAllahu alejhi ue selem), gjithashtu dhe Pejgamberi i foli atij. Më pas, Pejgamberi (salAllahu alejhi ue selem) u tregoi shokëve të tij se ai kishte qenë Xhibrili¹.

Besojmë se melaikeve iu janë ngarkuar detyra:

Prej tyre: Xhibrili, i cili është përgjegjës për shpalljen, duke e zbritur atë prej Allahut të Larësuar tek pejgamberët dhe të dërguarit e Tij që Ai dëshiron.

¹ Transmeton imam Buhariu në sahihun e tij në kapitullin e “Besimit” nr (50) dhe imam Muslimi në sahihun e Tij në kapitullin e “Besimit” nr (8).

Prej tyre: Mikaili, i cili është përgjegjës për shiun dhe bimët.

Prej tyre: Israfili, i cili është përgjegjës për fryrjen e burisë kur do të ndodhë shkatërrimi dhe ringjallja.

Prej tyre: Meleku i vdekjes, i cili është përgjegjës për të marrë shpirtat kur atyre t'u vijë vdekja.

Prej tyre: Meleku i maleve, i cili është përgjegjës për malet.

Prej tyre: Maliku, i cili është përgjegjësi i Zjarrit të Xhehenemit.

Prej tyre: Melaiket të cilët janë përgjegjës për fëmijët në barkun e nënave.

Disa të tjerë kanë për detyrë që ta ruajnë njeriun.

Disa të tjerë kanë për detyrë që të shkruajnë veprat e njerëzve. Çdo person ka me vete dy meleke

“... qëndrojnë pranë tij në të djathtë dhe në të majtë. E kështu ai nuk hedh ndonjë fjalë e të

mos jetë pranë tij përcjellësi i gatshëm.”
[Kaf:17-18].

Disa të tjerë kanë për detyrë që të marrin në pyetje të vdekurin pasi ai dorëzohet në varrin e tij. I vijnë atij dy melekë dhe e pyesin atë për Zotin e tij, për fenë e tij dhe për Pejgamberin e tij: atëherë **“Allahu i forcon ata që besuan me fjalën e fortë (shehadetin) në jetën e kësaj bote edhe në botën tjetër, ndërsa mizorët Allahu i lë të humbur. Allahu vepron çfarë të dojë.”** [Ibrahim:27].

Prej tyre janë edhe melaiket që janë përgjegjës për banorët e xhenetit: **“Ata do t'i vizitojnë engjëjt duke hyrë në secilën derë, (u thonë): Selamun alejkum, me durimin tuaj gjetët shpëtimin; sa përfundim i lavdishëm është ky vend.”** [Rad:23-24].

Pejgamberi (salAllahu alejhi ue selem) na ka treguar se *“në Bejtul Ma’mur që gjendet në qiell, hyjnë -e në një transmetim tjetër: falen në të- çdo ditë shtatëdhjetë mijë melaike të cilët dalin dhe nuk kthehen më në të deri tek i fundin e tyre¹.”*

¹ Transmeton imam Buhariu në sahihun e tij në kapitullin “Fillimi i shpalljes” nr (3207) dhe imam Muslimi në kapitullin e “Besimit” nr (164).

KAPITULL

Besojmë se Allahu i Lartësuar i ka zbritur të dërguarve të Tij Libra të cilët janë argument ndaj njerëzimit dhe rrugë dhe metodë e qartë për ata që duan të jenë veprues të hajrit. Njëpërmjet tyre të dërguarit u mësojnë popujve të tyre Urtësinë dhe i lartësojnë shpirtërisht.

Besojmë se Allahu i Lartësuar i ka zbritur Libër çdo të dërguari, duke u bazuar në Fjalën e Tij: **“Ne i dërguam të dërguarit Tanë me argumente të qarta dhe Ne u zbritëm atyre Librin dhe peshoren e drejtësisë që njerëzit t'i përmbahen së drejtës.”** [Hadid:25].

Prej këtyre librave ne kemi njohuri për:

- 1- **Teuratin**, të cilin Allahu i Lartësuar ia zbriti Musait (salAllahu alejhi ue selem) i cili njëkohësisht është Libri më i shenjtë i Beni Israilëve (jehudëve): **“Ne e zbritëm Teuratin, në të cilin është udhëzimi i drejtë dhe drita. Sipas tij gjykuan ndaj atyre që ishin jehudi, pejgamberët që ishin të bindur, gjykuan edhe dijetarët**

e devotshëm dhe paria fetare, ngase ishin të obliguar ta ruanin librin e Allahut dhe ishin dëshmues të tij.”
[Maide:44].

2- **Inxhili**, të cilin Allahu i Lartësuar ia zbriti Isait (salAllahu alejhi ue selem). Ai ishte vërtetues i Teuratit dhe plotësues i tij: **“Atij (Isait, paqa qoftë mbi të) i dhamë Inxhilin, që është udhëzim i drejtë dhe dritë, që është vërtetues i Teuratit që kishin pranë, që ishte udhëzues e këshillues për të devotshmit.”** [Maide:46]. **“T’ju lejoj disa gjëra që ju i kishit të ndaluara.”** [Ali Imran:50].

3- **Zeburi**, është Libri që Allahu i Lartësuar ia dha Davudit (salAllahu alejhi ue selem).

4- **Fletushkat e Ibrahimit dhe të Musait** (paqja dhe nderimi i Allahut qoftë mbi ta).

5- **Kurani Madhështor**, të cilin Allahu i Lartësuar ia zbriti peygamberit të Tij, Muhamedit, vulës së Peygamberëve. **“Kur’ani është udhërrëfyes për**

njerëzit dhe sqarues i rrugës së drejtë dhe dallues (i të vërtetës nga gënjeshtër)." [Bekare:185]. Ai është **"Vërtetues i librave të mëparshëm dhe superior ndaj tyre."** [Maide:48].

Me të (Kuranin) Allahu i Lartësuar shfuqizoi të gjitha Librat e mëparshëm dhe garantoi ruajtjen e tij nga ndryshimet e atyre që mund të duan të luajnë me të, ose nga devijimet e deformuesve. **"Ne me Madhërinë Tonë e shpallëm Kur'anin dhe Ne gjithsesi jemi mbrojtës të tij."** [Hixhër:9]; sepse ky Libër do të mbesë argument ndaj njerëzve deri në Ditën e Gjykimit.

Sa u përket Librave të mëparshëm, ata ishin për një kohë të caktuar, kohë e cila mbaronte me zbritjen e Librit pasardhës që e shfuqizonte të mëparshmin si dhe nxirrte në pah deformimet dhe ndryshimet që njerëzit kishin bërë në të. Ata nuk ishin të mbrojtur nga deformimi i njerëzve, ndaj atyre u ndodhi ndryshimi, shtimi apo pakësimi.

"Është një palë nga jehuditë që ndryshojnë fjalët (e Zotit) nga vendet e veta." [Nisa:9].

“Është shkatërrim për ata që me duart e veta e shkruajnë librin (duke e sajuar atë), e pastaj thonë: “Ky është prej Allahut”! E bëjnë këtë për të arritur një fitim të paktë. Do jetë shkatërrim i madh për ta ajo çfarë shkruan me duart e tyre dhe do jetë shkatërrim i madh për ta ajo çfarë përfitojnë (nga interesat) kundrejt këtij veprimi.”
[Bekare:79].

“Thuaj: “Kush e zbriti Librin, me të cilin erdhi Musai e që ishte dritë e udhërrëfyes për njerëz, e të cilin ju e bëni të shpërndarë në letra, që disa i shfaqni, kurse shumicën e fshihni.”” [Enam:91].

“Në të vërtetë, një grup prej tyre janë ata që pështjellojnë gjuhët e tyre kur lexojnë Librin (për ta deformuar kuptimin) ashtu që ju të mendoni se ajo (shprehje) është nga libri, po ajo nuk është nga libri (i vërtetë), madje thonë: “Kjo është nga Allahu”! Po ajo nuk është nga Allahu. Ata duke ditur thonë gënjeshtër për Allahun. S’është e drejtë e as nuk i takoi asnjë njeriu që Allahu t’i ketë

dhënë Librin, urtësinë dhe profetësinë, e më pas ai t'u thotë njerëzve: “Bëhuni robër të mi (adhuromëni mua) e jo të Allahut!” [Al Imran:78-79].

“O ithtarë të librit! Juve ju erdhi i dërguari Ynë që u sqaron shumë nga ato që fshihnit prej Librit, e për shumë të tjera hesht. Juve u erdhi dritë dhe libër i qartë nga All-llahu. Allahu nëpërmjet Kur'anit e vë në rrugët e shpëtimit atë që ndjek kënaqësinë e Tij dhe me ndihmën e Tij i nxjerr ata prej errësirave në dritë dhe i udhëzon në rrugën e drejtë. E mohuan (bënë kufër) të vërtetën ata që thanë se: “Zoti është ai, Mesihu bir i Merjemes.” [Maide:15-17].

KAPITULL

Besojmë se Allahu i Lartësuar ka çuar tek njerëzit të dërguar: **“Të dërguar që ishin përgëzues e qortues, ashtu që pas dërgimit të të dërguarve njerëzit të mos kenë arsyetim para Allahut. Allahu është Ngadhënjyes krenar dhe i Urtë në gjykime.”** [Nisa:165].

Besojmë se i pari të dërguarve është Nuhu dhe i fundmi i tyre është Muhamedi (paqja dhe nderimi i Allahut qoftë mbi të gjithë). **“Ne të frymëzuam ty me shpallje sikurse e patëm frymëzuar Nuhun dhe pejgamberët pas tij.”** [Nisa:163]. **“Muhammedi nuk ka qenë babai i asnjërit prej burrave tuaj por ai ishte i dërguari i Allahut dhe vulë e të gjithë pejgamberëve.”** [Ahzab:40].

Më i miri prej tyre është Muhamedi, pastaj Ibrahim, pastaj Musai, pastaj Nuhu, pastaj Isai biri i Merjemes. Këtu kemi qëllim në Fjalën e Allahut të Lartësuar: **“(Përkujto) Kur Ne e morëm prej pejgamberëve zotimin e tyre; siç e morëm edhe nga ty (Muhamed), nga**

Nuhu, Ibrahim, Musai, Isai biri i Merjemes, pra morëm prej tyre zotim të fortë.” [Ahzab:7].

Besojmë se legjislacioni i Muhamedit (salAllahu alejhi ue selem) ka përfshirë vlerat e legjislacioneve të këtyre të dërguarve të posaçëm të cilët Allahu i ka dalluar me vlera, siç tregon në Fjalën e Tij: **“Ai u përcakttoi juve për fe atë me të cilën kishte porositur Nuhun dhe atë që Ne ta shpallëm ty dhe atë me çfarë e patëm porositur Ibrahim, Musain dhe Isain. (I porositëm) Ta praktikoni fenë e drejtë e mos u përçani në të.”** [Shura:13].

Besojmë se të gjithë të dërguarit janë njerëz, të krijuar prej Allahut. Ata nuk posedojnë asnjë veçori prej veçorive të rububijes¹. Allahu i Lartësuar ka thënë për Nuhun, i cili është i pari prej tyre: **“Unë nuk u them juve se tek unë janë depot e Allahut, as nuk u them se unë e di të fshehtë, as nuk u them se unë jam melek (engjëll).”** (Hud:31). Allahu i Lartësuar e

¹ Aftësinë për të krijuar, furnizuar, për të dhënë jetë dhe vdekje, për t'u përkujdesur për gjithësinë, etj.

ka urdhëruar Muhamedin (salAllahu alejhi ue selem) -i cili është i fundit prej tyre- që të thotë:
“Thuaj: “Unë nuk u them juve se i kam në kompetencë depot e Allahut, as nuk pretendoj se i di fshehtësitë (e t'ju tregoj se kur do t'ju vijë dënimi), as nuk pretendoj se unë jam melek (engjell).” [Enam:50]. Si edhe:
“Thuaj: “Unë nuk kam në dorë për veten time ndonjë dobi apo dëm, përveç çfarë të dojë Allahu.”” [Araf: 188]. Si dhe: **“Thuaj: “Unë nuk kam në dorë që t'u dëmtoj, e as t'u sjell dobi!”** Thuaj: **“Askush nuk mund të më mbrojë prej Allahut dhe përveç Tij unë nuk gjej diku tjetër mbështetje apo strehim.””** [Xhin:21-22].

Besojmë se ata janë robër prej robërve të Allahut, të cilët Allahu i Lartësuar i nderoi me shpalljen dhe i ka cilësuar ata me gradën më të lartë të adhurimit kur ka përmendur lavdërimin e tyre. Për të parin prej tyre, Nuhun, ka thënë:
“Pasardhës të atyre që i bartëm (i shpëtuan) së bashku me Nuhun. Vërtet ai ishte rob shumë falënderues.” [Isra:3]. Dhe ka thënë për të fundmin e tyre, Muhamedin (salAllahu alejhi

ue selem): **“I Madhëruar dhe i pa të meta është Allahu, i Cili ia shpalli Furkanin (Kur'anin, Kriterin e së vërtetës nga e pavërteta) robit të tij (Muhammedit) që të jetë pejgamber, tërheqës i vërejtes për tërë njerëzimin.”** [Furkan:1]. Si dhe ka thënë për të dërguarit e tjerë: **“Përkujto robërit tanë: Ibrahimin, Is'hakun dhe Jakubin, të cilët ishin të fortë në zbatimin e detyrave dhe largpamës në fe.”** [Sad:45]. **“Dhe përkujto robin Tonë Daudin, të fuqishmin (në fe e trup). Vërtet ai gjithnjë i drejtohej Allahut dhe kthehej tek Ai.”** [Sad:17]. **“Ne Daudit i dhuruam Sulejmanin, sa rob i mirë që ishte dhe i kthyer nga Zoti.”** [Sad:30]. Gjithashtu ka thënë për Isain birin e Merjemes: **“Ai (Isai) ka qenë vetëm një rob, të cilit i dhamë mirësi dhe e bëmë shembull të jashtëzakonshëm për Beni Iisrailët (çifutët).”** [Zuhruf:59].

Besojmë se Allahu i Lartësuar i ka vulosur shpalljet e mëparshme me shpalljen e Muhamedit (salAllahu alejhi ue selem) dhe e ka dërguar atë për të gjithë njerëzit, duke u bazuar në Fjalën e Allahut të Lartësuar: **“Thuaj (o**

Muhammed): “O ju njerëz! Unë jam i dërguari i Allahut tek të gjithë ju. Sundimi i qiejve e i tokës është vetëm i Allahut, s'ka të adhuruar tjetër me të drejtë përveç Tij; Ai jep jetë dhe vdekje. Pra, besoni Allahun dhe të Dërguarin e Tij, peygamberin e pashkolluar, i cili i beson Allahut dhe Shpalljet e Tij, ndiqeni rrugën e tij që ta gjeni të vërtetën (të udhëzoheni).”“ [Araf:158].

Besojmë se legjislacioni i Muhamedit (salAllahu alejhi ue selem) është feja Islame të cilën Allahu e ka përzgjedhur për robërit e Tij dhe është i Kënaqur me të dhe se Allahu i Lartësuar nuk pranon fe tjetër veç Islamit, duke u bazuar në fjalën e Tij: **“Feja e pranueshme tek Allahu është vetëm Islami.”** [Ali Imran:19] dhe në Fjalën e Tij: **“Sot përsosa për ju fenë tuaj, plotësova ndaj jush dhuntinë Time, zgjodha për ju Islamin fe.”** [Maide:3] dhe në Fjalën e Tij: **“E kush kërkon fe tjetër përveç fesë islame, atij kurrsesi nuk do t'i pranohet dhe ai në botën tjetër do të jetë nga të dëshpëruarit.”** [Ali Imran:85].

Besojmë se ai që mendon se sot ka fe tjetër të pranuar tek Allahu përveç fesë Islame, qoftë ajo feja e çifutëve, ose e të krishterëve, ose ndonjë fe tjetër, atëherë ai është mohues. E nëse ai që e pretendon diçka të tillë është me origjinë musliman, atëherë i kërkohet që të pendohet. Nëse pendohet, i pranohet, e në të kundërtën meriton dënimin me vdekje si renegat¹ sepse ai ka përgënjeshtuar Kuranin.

Besojmë se ai që e përgënjeshton profetësinë e Muhamedit (salAllahu alejhi ue selem) për gjithë njerëzimin, ai ka mohuar të gjithë të dërguarit e Allahut, madje ka mohuar edhe të dërguarin që ai pretendon se e beson dhe e ndjek. Për këtë bazohemi në Fjalën e Allahut të Lartësuar ku thotë: **“Edhe populli i Nuhut i përgënjeshtroi të dërguarit.”** [Shuara:105]. Allahu i Lartësuar i konsideroi ata se kanë përgënjeshtuar të gjithë të dërguarit, megjithëse para Nuhut nuk ka pasur të dërguar.

¹ Duhet theksuar se këto vendime, përfundime dhe zbatime, janë e drejtë vetëm e organeve legjitime të shtetit islam dhe jo e individëve apo grupeve të ndryshme, pretenduesve të një autoriteti që në fakt nuk e gëzojnë.

Gjithashtu Allahu i Lartësuar ka thënë: **“S’ka dyshim se ata që nuk besojnë Allahun dhe të Dërguarit e Tij, dëshirojnë të bëjnë dallim në besim mes Allahut dhe të dërguarve të Tij, dhe thonë: “Ne i besojmë disa e nuk i besojmë disa të tjerë”, e mes këtyre duan të gjejnë një alternativë. Të tillët janë pabesimtarët e vërtetë; e Ne kemi përgatitur dënim të fortë e nënçmues për jobesimtarët.”** [Nisa:150-151].

Besojmë se nuk ka peygamber pas të dërguarit të Allahut, Muhamedit (salAllahu alejhi ue selem). Ndaj ai që pretendon profetësi pas Muhamedit (salAllahu alejhi ue selem) apo beson në pretendimin e profetësisë së dikujt tjetër, atëherë ai konsiderohet mohues sepse ka përgënjeshtuar Kuranin, Sunetin dhe unanimtetin e muslimanëve.

Besojmë se Pejgamberi (salAllahu alejhi ue selem) ka pasur mëkëmbësit e tij të drejtë të cilët erdhën pas tij në udhëheqjen e umetit të tij, në aspektin e diturisë, thirrjes në Islam dhe pushtetit. Besojmë se më i miri prej tyre dhe më

parësori për udhëheqjen e kalifatit ka qenë Ebu Bekr Es-Sidiku, më pas Umer ibn Hatabi, më pas Uthman ibn Afani dhe më pas Alij ibn Ebi Talibi (radijAllahu anhumu).

Kështu ka qenë renditja e tyre në meritën për udhëheqje, ashtu siç ka qenë edhe renditja e tyre në vlerat dhe mirësitë në fe. Allahu i Lartësuar, të Cilit i takon Urtësia e pakufishme, nuk mund të lejonte që gjenerata më e mirë të udhëhiqej nga dikush i pamerituar, duke pasur në mesin e tyre më të mirë sesa i emëruari dhe më parësor që të udhëhiqte se dikush tjetër.

Besojmë se dikush tjetër që është më pak në mirësi se këta, mund të dallohet me ndonjë veçori në të cilën është më lart se ky tjetri që është më i mirë, por, megjithatë, me këtë veçori ai nuk mund të meritojë vlerësimin e përgjithshëm ndaj atij që është më i mirë, sepse shkaqet me të cilat arrihet merita e përgjithshme janë të shumta dhe të larmishme.

Besojmë se ky umet¹ është umeti më i mirë dhe më i nderuar tek Allahu i Lartësuar, duke u

¹ Popull, millet.

bazuar për këtë në Fjalën e Allahut të Lartësuar:
**“Ju jeni populli më i mirë i sjellë për të mirën
e njerëzimit: urdhëroni për mirë, ndaloni
nga veprat e këqija dhe besoni në Allahun.”**
[Ali Imran:110].

Besojmë se me të mirët e këtij umeti janë shokët
e Pejgamberit (salAllahu alejhi ue selem), e më
pas tabiinët (ata që erdhën pas tyre), e më pas
ata që i pasuan ata. Besojmë edhe se do të
vazhdojë një grup prej këtij umeti të jetë në të
vërtetën, dukshëm, të cilëve nuk u bën dëm
përçmimi apo braktisja, apo kundërshtimi që të
tjerët u bëjnë atyre. Ata do të qëndrojnë të tillë
deri sa të vijë Urdhëri¹ i Allahut të Lartësuar.

Besojmë se ajo çfarë ka ndodhur mes sahabëve
(radijAllahu anhum) prej mosmarrëveshjeve,
ka ndodhur si pasojë e një këndvështrimi në
trajtë ixhtihadi² prej tyre. Ai që e ka qëlluar të
vërtetën, shpërblehet dy herë, ndërsa ai që ka
gabuar prej tyre, ka një shpërblim dhe gabimi i
tij është i falur.

¹ Qëllimi është urdhëri për shkatërrimin e dynjasë dhe
çfarë ka në të. (sh.p.).

² Ixhtihadi është nxjerrja e përfundimit dhe gjykimit pasi
janë studiuar argumentet fetare përkatëse. (sh.p.).

Besojmë se është obligim që mos të flasim për të metat e tyre dhe të mos i përmendim me diçka tjetër vetëm se me atë që e meritojnë prej lëvdatave dhe mirësive. Po kështu duhet që të pastrojmë zemrat tona prej zilisë dhe urrejtjes ndaj ndonjërit prej tyre, duke u bazuar për këtë në Fjalën e Allahut të Lartësuar: **“Nuk janë të barabartë ata prej jush që dhanë nga pasuria e tyre dhe luftuan para çlirimit (të Mekes), sepse të tillët kanë vlerë më të madhe se ata që dhanë dhe luftuan më pas. Por të gjithëve Allahu u premtoi të mirën.”** [Hadid:10]. Dhe tek Fjala e Allahut që na e ka drejtuar neve: **“E ata që kanë ardhur pas tyre thonë: “Zoti ynë, falna neve dhe vëllezërit tanë që na paraprinë në besim dhe mos lejo në zemrat tona kurrfarë urrejtjeje ndaj atyre që besuan. Zoti ynë Ti je më i Buti, më Mëshiruesi!”** [Hashr:10].

KAPITULL

Besojmë në Ditën e Fundit, e cila është Dita e Gjykimit, ditë pas së cilës nuk ka më ditë tjetër, ditë kur njerëzit do të ringjallen për të shkuar në përfundimin që u takon atyre, ose në përfundimin e mirë në venbanimin e kënaqësisë së amshueshme ose në përfundimin e dënimit të dhimbshëm.

Besojmë në ringjalljen. Allahu i Lartësuar do të ringjallë të vdekurit atëherë kur Israfil i t'i fryjë burisë në fryerjen e tij të dytë: **“Dhe i fryhet Surit dhe bie e vdekur çdo krijesë në qiej dhe në tokë, përveç atyre që do Allahu (të mos vdesin), pastaj i fryhet atij herën tjetër, kur të gjithë ata të ngritur në këmbë presin (urdhrin e Zotit).”** [Zumer:68].

Besojmë në rregjistrat në të cilët janë të shënuara punët e njerëzve dhe që do t'u jepen njerëzve nga e djathta ose nga pas shpine në të majtë: **“E për sa i përket atij që libri i vet i jepet nga e djathta, ai do të llogaritet me një llogari të lehtë dhe do të kthehet te familja e vet i gëzuar. E për sa i përket atij që libri i vet**

i jepet nga pas shpine, ai do t'i ndjellë vetes shkatërrim dhe do të hyjë në zjarrin e ndezur fort.” [Inshikak:7-12]. “Secili njeri e ka me vete (në qafën e tij) regjistrin e veprave të tij e në Ditën e Gjykimit Ne do t'ia prezantojmë atij libër të hapur. “Lexoje librin tënd, mjafton të jesh sot vetë llogaritës i vetvetes.” [Isra:13-14].

Besojmë në peshoret që do të vendosen Ditën e Gjykimit, në mënyrë që askujt të mos i bëhet padrejtësi, asgjë sado e vogël të ketë qenë: **“E kush punoi ndonjë të mirë që peshon sa grimca, atë do ta gjejë të pranishme. E kush punoi ndonjë të keqe që peshon sa grimca, gjithashtu dhe atë do ta gjejë të pranishme.” [Zelzele:7-8]. “E kujt i peshojnë më rëndë peshoret (e veprave të mira), ata do të jenë të shpëtuarit. Ndërsa, atyre që u peshojnë lehtë peshoret (e veprave të mira), ata janë që humbën vetveten dhe janë në xhehennem përgjithmonë. Zjarri do t'ua djegë atyre fytyrat dhe do të jenë shumë të shëmtuar dhe të pikëlluar brenda tij.” [Muminun:102-104]. “Kush vjen me një (punë) të mirë, ai (në**

Ditën e Gjykimit) shpërblehet dhjetëfish, e kush vjen me një (vepër) të keqe, ai ndëshkohet vetëm për të. Atyre nuk u bëhet e padrejtë.” [Enam:160].

Besojmë në ndërmjetësimin e madh të të Dërguarit të Allahut (salAllahu alejhi ue selem) i cila është i veçantë vetëm për të. Ai do të ndërmjetësojë tek Allahu i Lartësuar që të fillojë marrja në llogari e njerëzve, atëherë kur njerëzit do të brengosen dhe do të tmerrohen aq shumë saqë nuk do të mund të presin dot më. Atëherë ata do të shkojnë tek Ademi, pastaj tek Nuhu, pastaj tek Ibrahim, pastaj tek Musai, pastaj tek Isai deri sa të arrijnë tek i Dërguari i Allahut (Muhamedi) (salAllahu alejhi ue selem)¹.

Besojmë në ndërmjetësimin që do bëhet për ata besimtarë që kanë hyrë në zjarr, në mënyrë që të dalin prej tij. Në këtë lloj ndërmjetësimi merr pjesë Pejgamberi ynë (salAllahu alejhi ue selem) si dhe pejgamberët e tjerë, por edhe besimtarët dhe melaiket.

¹ Këtë e transmeton imam Buhariu në librin e tij të saktë nga hadithi i Ebu Hurejrës (Allahu qoftë i kënaqur prej tij) në kapitullin “El-Enbija” (Pejgamberët) nr (3361) dhe imam Muslimi në kapitullin e “Besimit” nr (194).

Besojmë se Allahu i Lartësuar do të nxjerrë nga zjarri njerëz prej besimtarëve pa ndërmjetësuar për ta askush, por vetëm me Mirësinë dhe Mëshirën e Tij¹.

Besojmë se i Dërguari i Allahut (salAllahu alejhi ue selem) Ditën e Gjykimit do të ketë një rezervuar me ujë me të cilin u shuan besimtarëve etjen e asaj Dite. Uji i atij rezervuari do të jetë më i bardhë se qumështi, më i ëmbël se mjalti e më aromatik se era e miskut (era e mirë). Gjatësia e tij është një muajudhëtim dhe po aq edhe gjerësia e tij. Enët me të cilat pihet prej tij janë si yjet në qiell për nga bukuria dhe sasia. Nga ky rezervuar do të pijnë besimtarët e umetit të Muhamedit dhe ai i cili pi prej tij nuk do të ndjejë më etje kurrë².

¹ Këtë e transmeton imam Buhariu nga hadithi i Ebu Seid el-Hudrij (Allahu qoftë i kënaqur prej tij) në kapitullin e “Teuhidit” nr (7439) dhe Muslimi në kapitullin e “Besimit” nr (183).

² Këtë e transmeton Buhariu nga hadithi i Abdullah ibn Amrit (Allahu qoftë i kënaqur prej tij) në kapitullin e “Rekaik” nr (6579 , 6580) dhe Muslimi në kapitullin “Fedail” nr (2300 , 2301).

Besojmë në urën e Siratit të vendosur mbi zjarr dhe se njerëzit do të kalojnë mbi të në varësi të veprave të tyre. I pari nga njerëzit që do të kalojë mbi të do të ketë shpejtësinë e vetëtimës, e më pas do ketë prej tyre që do të kalojnë mbi të me shpejtësinë e erës. Do ketë prej tyre që do kalojnë me shpejtësinë e zogut dhe do ketë prej tyre që do ta kalojnë atë me shpejtësinë e njeriut vrapues më të shpejtë. Pejgamberi (salAllahu alejhi ue selem) do të qëndrojë tek kjo urë duke thënë: *“O Zot! Shpëtoji, shpëtoji!”* Derisa puna e mirë e vepruar nga dikush do të jetë e pakët ndaj dhe do të ketë prej atyre që do të ecin zvarrë mbi urë. Në anët e urës do të ketë çengela të cilët janë të varura dhe të urdhëruara që të kapin personat e duhur. Do të ketë njerëz që do të shpëtojnë, megjithëse të gërvishtur nga këto çengela. Por do të ketë shumë njerëz që të prangosur do të hidhen prej urës në Zjarr¹.

Besojmë në çdo gjë që është treguar në Kuran dhe Sunet prej lajmeve dhe situatave të

¹ Këtë e transemtan Buhariu në kapitullin e “Teuhidit” nr (7439) dhe në kapitullin e “Rekaik” nr (7573) dhe Muslimi në kapitullin e “Besimit” nr (183, 195).

tmerrshme që do të ndodhin Ditën e Gjykimit. Allahu na ndihmoftë atë Ditë dhe na e lehtësoftë me Mirësinë dhe Bujarinë e Tij!

Besojmë në ndërmjetësimin që do të bëjë Pejgamberi (salAllahu alejhi ue selem) për banorët e xhenetit në mënyrë që të hyjnë në të, duke qenë ky ndërmjetësim i veçantë vetëm për të.

Besojmë në Xhenetin dhe në Xhehenemin.

Xheneti: është vendbanimi i i begatë të cilin Allahu i Lartësuar e ka përgatitur për besimtarët e devotshëm. Në të ka mirësi të atilla që syri nuk i ka parë kurrë më parë, veshi nuk i ka dëgjuar e as mendja nuk i ka imagjinuar dot: **“Askush nuk e di atë kënaqësi (të zemrës e shpirtit) që u është caktuar atyre si shpërblim.”** [Sexhde:17]. Kurse **Xhehenemi (zjarri):** është vendi i dënimit të cilin Allahu i Lartësuar e ka përgatitur për mohuesit zullumqarë. Në të ka dënime dhe vuajtje të pa imagjinueshme: **“Ne kemi përgatitur për jobesimtarët zjarr që flakët e tij i rrethojnë ata (si mure), e, nëse kërkojnë shpëtim,**

ndihmohen me një ujë si katran që i përcëllon fytyrat. Sa e keqe është është ajo pije, e sa vend i keq që është ai.” [Kehf:29].

Xheneti dhe zjarri janë ekzistues edhe tani dhe do të ekzistojnë përgjithmonë: **“Kush i beson Allahut dhe bën vepra të mira, Ai e shpie atë në xhennete nëpër të cilët rrjedhin lumenj; aty do të jenë përgjithmonë. Allahu i ka dhënë atij furnizim të mirë.” [Talak:11].**

“Allahu i ka mallkuar jobesimtarët dhe për ta ka përgatitur zjarr të ndezur fort. Aty do të mbesin përgjithmonë dhe nuk do të gjejnë dikë që t'i mbrojë apo t'i ndihmojë. Ditën kur fytyrat e tyre do të përmbysen në zjarr dhe ata do të thonë: “Të mjerët ne, ta kishim adhuruar Allahun e t'i ishim bindur të Dërguarit!” [Ahzab:64-66].

Dëshmojmë se do të hyjë në xhenet çdokush për të cilin ka dëshmuar Kurani apo Suneti, qoftë në mënyrë specifike, ose me përshtkrim parimor.

Nga personat specifike për të cilët është dëshmuar se do të hyjnë në xhenet janë: Ebu

Bekri, Umeri, Uthmani, Aliu dhe të tjerë të cilët i ka përmendur Pejgamberi (salAllahu alejhi ue selem).

Të dëshmuarit sipas përshkrimit parimor i referohet çdo besimtari dhe të devotshmi.

Si dhe dëshmojmë se do të hyjë në zjarr çdo person për të cilin ka dëshmuar Kurani apo Suneti, qoftë në mënyrë specifike, ose me përshkrim parimor.

Nga personat specifikë për të cilët është dëshmuar se do të hyjnë në zjarr janë: Ebu Lehebi, Amër ibn Luhej el-Huzai dhe të tjerë.

Të dëshmuarit sipas përshkrimit parimor i referohet çdo mohuesi apo idhujtari, i cili ka bërë idhujtari të kategorisë që të nxjerr nga besimi në mohim, si dhe çdo munafik (hipokrit, njeri me dy fytyra, person që fsheh mohimin në zemrën e tij dhe shfaq besimin).

Besojmë në sprovën e varrit e që janë pyetjet që do t'i bëhen të vdekurit në varrin e tij për Zotin e tij, fenë dhe të Dërguarin e tij. Atëherë **“Allahu i forcon ata që besuan me fjalën e fortë (të**

mirë) në jetën e kësaj bote edhe në Botën tjetër.” [Ibrahim:27].

Kur të pyetet besimtari, ai do të thotë: Zoti im është Allahu, feja ime është Islami dhe pejgamberi im është Muhamedi (salAllahu alejhi ue selem). Kurse mohuesi dhe munafiku do të thonë: Nuk e di! Dëgjoja njerëzit që thoshin diçka, ndaj dhe unë thosha (pa e ditur kuptimin apo pa e besuar).

Besojmë se besimtari në varr do të përjetojë mirësi: **“Ata të cilëve duke qenë të mirë engjëjt ua marrin shpirtin, duke u thënë: “*Selamun alejkum*” - gjetët shpëtimin, hyni në xhennet, për shkak të asaj që vepruat.”** [Nahl:32].

Si dhe besojmë në dënimin e varrit për mohuesit zullumqarë: **“E sikur t'i shihje mizorët kur janë në agoni të vdekjes dhe se si engjëjt kanë shtrirë duart e veta (me ndëshkim) e u thonë: “Shpëtojeni pra vetveten (nëse mundeni). Tashmë do të përjetoni dënimin përçmues për shkak se e**

thonit të pavërtetën për Allahun dhe ndaj argumenteve të Tij ishit kryeneç.” [Enam:93].

Hadithet që flasin për këtë temë janë të shumtë dhe të njohur, ndaj duhet që besimtari të besojë çdo gjë që ka ardhur në Kuran dhe në Sunet prej çështjeve të panjohura për ne e mos t'i kundërshtojë ato duke i krahasuar me atë që shikon dhe përjeton në jetën e kësaj bote, sepse gjërat që ndodhin në botën tjetër nuk mund të krahasohen me gjërat që ndodhin në këtë botë për shkak të dallimit shumë të madh dhe të qartë ndërmjet realitetit të atyre dy botëve.

Allahut i kërkojmë ndihmë, mbrojtje dhe mbështetje.

KAPITULL

Besojmë në caktimin e Allahut, qoftë i mirë, apo i keq. Kaderi është përcaktimi që Allahu i Lartësuar ka caktuar për gjallesat në bazë të Gjithëdijes së Tij absolute dhe në përputhje me Urtësinë e Tij të gjerë.

Caktimi (kaderi) ka katër proçese:

I pari: Dituria. Besojmë se Allahu i Lartësuar është i njohur hollësisht për çdo gjë. Ai ka njohuri për atë që ka ndodhur, për atë që do të ndodhë dhe se si do të ndodhë. Dituria e Tij është e hershme dhe e përhershme. Diturisë së Tij nuk i ka paraprirë injorancë si dhe Ai nuk mund të harrojë asgjë që Ai di.

I dyti: Shkrimi. Besojmë se Allahu i Lartësuar e ka shkruar në *Leuhi Mahfudh* atë çfarë do të ndodhë deri në Ditën e Gjykimit: **“A nuk e ke ditur se Allahu di çdo gjë që ekziston në qiell dhe në tokë, e tërë ajo është e shënuar në Libër. E gjithë kjo për Allahun është shumë e lehtë.”** [Haxh:70].

I treti: Dëshira. Besojmë se Allahu i Lartësuar e ka bërë me Dëshirën e Tij çdo gjë që ekziston në qiell dhe në tokë. Asgjë nuk mund të ndodhë pa Dëshirën e Tij. Ndodh ajo çfarë Ai dëshiron, ndërsa çfarë nuk e dëshiron, nuk mund të ndodhë kurrësi.

I katërti: Krijimi. Besojmë se Allahu i Lartësuar: **“Është Krijuesi i çdo gjëje dhe Ai është mbikëqyrës ndaj çdo gjëje. Vetëm i Tij është pushteti i qiejve dhe i tokës.”** [Zumer:62-63].

Këto katër procese përfshijnë gjërat që kanë të bëjnë me veprimet e Allahut si edhe veprimet që bëjnë krijesat. Çdo gjë që njerëzit veprojnë, qofshin fjalë, ose veprime, ose edhe çfarë nuk e veprojnë, janë të njohura paraprakisht prej Allahut të Lartësuar dhe janë të shkruara tek Ai. Allahu dëshironte që ajo vepër të ndodhte, më pas Ai e krijoi atë: **“Për atë që dëshiron të ndjekë rrugën e drejtë. Por ju nuk mund të dëshironi, vetëm nëse dëshiron Allahu, Zoti i botëve!”** [Tekvir:28-29]. **“E sikur Allahu të dëshironte, ata nuk do të vriteshin me njëri-tjetrin, por Allahu bën si të dojë Vetë!”**

[Bekare:253]. **“Po sikur të donte Allahu, ata nuk do ta bënë atë. Lërini ata dhe trillimet e tyre.”** [Enam:137]. **“E Allahu ju krijoi juve edhe atë që e veproni.”** [Safat:96].

Por ne gjithashtu besojmë se Allahu i Lartësuar i ka lënë njeriut liri që të zgjedhë, vullnet dhe fuqi për të vepruar, me të cilat realizohet vepra.

Argumentet që tregojnë se veprimet e njerëzve bëhen me lirinë, vullnetin dhe forcën e tyre janë disa:

I pari: Fjala e Allahut të Lartësuar: **“Prandaj iu afroni “vendmbjelljeve” (grave) tuaja si të doni.”** [Bekare:223] dhe Fjala e Tij: **“E sikur të kishin dëshiruar ata që të dalin (në luftë) do të bënë ndonjë përgatitje (do merrnin masat përkatëse).”** [Teube:46]. Në këto ajete, Allahu i Lartësuar tregon se ata njerëz kishin vullnet dhe dëshirë për të dalë si dhe përgatitje që mund të bëhej me dëshirën e tyre.

I dyti: Referimi i urdhëresës dhe ndalesës tek njerëzit. Nëse njerëzit nuk do të kishin pasur mundësi që të zgjedhin dhe as mundësi për të

vepruar, atëherë referimi i urdhëresave dhe ndalesave do të ishte ngarkesë me përgjegjësi përtej mundësive, gjë e cila është diçka e refuzuar nga Urtësia e Allahut të Lartësuar, Mëshira e Tij dhe nga lajmi i vërtetë prej Tij ku Ai thotë: **“Allahu nuk e ngarkon askënd përtej mundësive të tij.”** [Bekare:286].

I treti: Lavdërimi i bamirësit për bamirësinë e tij dhe qortimi i gabimtarit për gabimin e tij si edhe shpërblimi i secilit prej tyre me atë që meriton. Nëse vepra nuk do të kryhej me dëshirën e lirë të njeriut dhe zgjedhjen e tij, atëherë lavdërimi i bamirësit do të ishte diçka e kotë dhe dënimi i gabimtarit do të ishte padrejtësi. Allahu i Lartësuar është i Dëllirë nga gjërat e kota dhe larg padrejtësisë.

I katërti: Allahu i Lartësuar ka sjellë të Dërguar: **“Që ishin përgëzues dhe qortues, ashtu që pas dërgimit të të dërguarve njerëzit të mos kenë justifikim (arsyetim) para Allahut.”** [Nisa:165].

E nëse vepra e njeriut nuk do të ndodhte me dëshirën dhe vullnetin e tij, atëherë nuk do të

binte poshtë mundësia e justifikimit të njerëzve me dërgimin e të Dërguarve.

I pesti: Çdokush që vepron diçka apo lë diçka pa bërë, është i bindur në vetvete se ai e kryen atë vepër pa ndjesinë se dikush po e detyron atë përtej dëshirës së tij. Ai ngrihet dhe ulet, hyn dhe del, udhëton dhe qëndron me vullnetin e tij të pastër dhe nuk e ka ndjesinë se dikush është duke e detyruar atë përtej dëshirës së tij. Përkundrazi, ai e ka të qartë nga praktika e jetës së tij të përditshme dallimin e dukshëm mes asaj veprë që e bën me dëshirën dhe vullnetin e tij dhe veprës që mund ta bëjë duke qenë i detyruar nga dikush tjetër. Gjithashtu, edhe sheriatu ka bërë dallim në gjykimin rreth dy veprave duke mos e marrë në përgjegjësi personin i cili vepron diçka i detyruar nga dikush tjetër në lidhje me gjërat që kanë të bëjnë me të drejtat e Allahut të Lartësuar¹.

¹ Shejhu e thekson: në lidhje me gjërat që kanë të bëjnë me të drejtat e Allahut të Lartësuar, sepse njeriut nuk i lejohet që të dëmtojë dikë tjetër në pretekstin e imponimit. Në këtë rast duhet t'i kthejë të drejtën atij që ia ka marrë, që të përmbushet falja e tij.

Besojmë se gjynahqari nuk mund ta justifikojë gjynahun e tij me Caktimin e Allahut të Lartësuar; sepse gjynahqari e kryen gjynahun me vullnetin e tij duke mos e ditur që Allahu ia ka caktuar atë gjynah, sepse askush nuk e di Caktimin e Allahut të Lartësuar para se të ndodhë ajo që është caktuar: **“Askush nuk e di se çfarë do të veprojë nesër.”** [Lukman:34]. E si mund të jetë i saktë justifikimi me një argument të cilin ai nuk e di deri në momentin që nis ta veprojë atë vepër e që më pas kërkon të arsyetohet me të?! Allahu i Lartësuar e ka refuzuar këtë arsyetim në Fjalën e Tij ku Ai thotë: **“E ata që i shoqëruan ortak Zotit, thonë: “Sikur të donte Allahu nuk do t'i bënim shok (nuk do të ishim idhujtarë) as ne, as prindërit tanë, e as nuk do të konsideronim të ndaluar ndonjë gjë padrejtësisht. Kështu kanë gënjer edhe ata që ishin para tyre derisa (për shkak të mëkatit) përjetuan dënimin tonë të ashpër. Thuaj: “A mos keni ndonjë fakt e të na e prezantoni atë edhe neve?” Ju po ndiqni vetëm hamendje, në të vërtetë, ju vetëm gënjeni.”** [Enam:148].

I themi gjynahqarit i cili mundohet që të arsyetohet me Caktimin e Allahut: Përse nuk veproje një vepër të mirë duke menduar se Allahu ta caktuar atë, sepse nuk ka dallim mes njërës dhe tjetrës në momentin që nuk ke njohuri rreth asaj që të është caktuar para se ta kryesh atë vepër?! Kur Pejgamberi (salAllahu alejhi ue selem) u tregoi shokëve të tij se secilit i është përgatitur një vend në xhenet dhe një vend në zjarr, ata i thanë: A t'i lëmë veprat dhe të dorëzohemi asaj që është caktuar? Ai u tha: *“Jo, punoni, sepse secilit prej jush i lehtësohet ajo për të cilën ai është krijuar.”*¹

I themi gjynahqarit i cili arsyetohet për gjynahun e tij me Caktimin e Allahut: Nëse do të udhëtoje për në Meke dhe do të kishe dy rrugë për të shkuar atje, ndërkohë që një person i besueshëm do të të lajmëronte se njëra prej këtyre rrugëve është e frikshme dhe e vështirë, kurse rruga e dytë është e sigurtë dhe e lehtë, atëherë ti patjetër që do të zgjidhje të dytën,

¹ Transmeton imam Buhariu në kapitullin e “Xhenazes” nr (1362) dhe imam Muslimi në kapitullin e “Caktimit të Allahut” nr (2647).

sepse është e pallogjikshme që të zgjedhësh të parën duke thënë: Atë kam unë për caktim nga Allahu! E nëse ti do të zgjidhje të parën, atëherë njerëzit do të të konsideronin prej të marrëve.

I themi gjithashtu: Nëse do të të paraqiten ty dy variante pune: njëra me gradë më të lartë se tjetra. Ti do të punosh tek ajo me rrogë më të lartë dhe jo tek ajo që është më pak e paguar. Atëherë, si ka mundësi që zgjedh për veten tënde në çështjet e Ahiretit (botës tjetër) atë që është më e ulët, duke mos bërë zgjedhjen e duhur dhe më pas arsyetohesh me Caktimin e Allahut?!

Gjithashtu i themi: Vërejmë se kur sëmuresh në trupin tënd, troket në derën e çdo mjeku në mënyrë që të të kurojnë si dhe duron çdo dhimbje që mund të ketë operacioni apo hidhësinë e ilaçit. Atëherë, pse nuk vepron kështu edhe në sëmundjen e zemrës tënde kur sëmuret nga gjynahet?!

Besojmë se e keqja nuk i atribuohet Allahut të Lartësuar, sepse Mëshira e Tij dhe Urtësia e Tij janë absolute. Pejgamberi (salAllahu alejhi ue

selem) ka thënë: *“E keqja nuk vjen prej Teje (o Allah).”* Transmeton imam Muslimi¹. Vetë Caktimi i Allahut të Lartësuar asnjëherë nuk ka në të të keqe, sepse ai caktim vjen si produkt i mëshirës dhe urtësisë. Por e keqja mund të jetë e pjesshme në ndonjë nga efektet e tij, siç ka thënë Pejgamberi (salAllahu alejhi ue selem) në duanë e kunutit² të cilën ia mësoi Hasenit (radijAllahu anhu): *“Më ruaj mua nga e keqja e asaj që ke caktuar të ndodhë.”* Në këtë hadith “të keqen” e cilësoi si pasojë dhe efekt të caktimit, megjithëse “e keqja” në efektet dhe rrjedhojat e caktimit nuk është e keqe totale. Përkundrazi, mund të jetë “e keqe” nga një apo disa këndvështrime por e mirë nga një apo disa këndvështrime të tjera, ose mund të jetë e keqe në një vend dhe e mirë në një vend tjetër.

Shkatërrimi në tokë si: skamja, sëmundja, varfëria dhe frika janë të këqija, porse në një

¹ Transmeton imam Muslimi në kapitullin e “Namazi i udhëtarit” nr : (771)

² Duaja e kunutit është duaja që bën muslimani në namazin e vitrit apo në çdo namaz tjetër duke ngritur duart e tij në rekatin e fundit të namazit, para apo pasi bën rukunë. (sh.p.).

vend tjetër mund të jenë të mira. Allahu i Lartësuar ka thënë: **“Është shfaqur shkatërrimi në tokë dhe në det si pasoje e punëve të këqija të njerëzve, në mënyrë që (Allahu) t'i bëjë ata “të shijojnë” një pjesë të asaj që ata kanë vepruar, me qëllim që ata të kthehen (në përmirësim).”** [Rrum:41].

Prerja e dorës së hajdutit dhe gurëzimi i imoralit është e keqe për hajdutin dhe për imoralin, sepse ka prerje të dorës dhe marrje të jetës, porse është e mirë për ta nga një këndvështrim tjetër duke qenë shlyerje e gabimit të tyre, duke mos u dënuar dy herë, edhe në këtë botë, edhe në botën tjetër. Si dhe është e mirë në një aspekt tjetër, sepse me to (dënimet) mbrohen pasuritë, nderet dhe lidhjet familjare.

KAPITULL

Ky besim madhështor i cili përfshin këto baza të mëdha jep fryte të mira dhe të shumta tek ai që e mishëron këtë besim.

Besimi në Allahun e Lartësuar dhe në Emrat dhe Cilësitë e Tij i jep fryte njeriut në dashurinë për Allahun dhe madhërimin e Tij të cilat janë dy bazat kryesore që e shtyjnë njeriun të kryejë urdhëresat e Tij dhe të largohet nga gjërat që Ai ka ndaluar. Me zbatimin e obligimeve që Allahu ka urdhëruar dhe me largimin nga gjërat që Ai ka ndaluar, arrihet lumturia e plotë në këtë botë dhe në botën tjetër, për vetë individin dhe për shoqërinë: **“Kush bën vepër të mirë, qoftë mashkull ose femër, duke qenë besimtar, Ne do t'i japim atij një jetë të mirë (në këtë botë), e (në botën tjetër) do t'u japim shpërblimin më të mirë për veprat e tyre.”** [Sureja Nahl:97].

Prej fryteve që ka besimi në melaiket e Tij:

Së pari: Njohuria me madhështinë e Atij i Cili i ka krijuar ata, i Lartësuar dhe pa të meta është Ai, si dhe njihet me fuqinë dhe pushtetin e Tij.

Së dyti: Falënderimi ndaj Allahut për kujdesjen që ka për krijesat e Tij; sepse ai u ka caktuar detyrë disave prej melaikëve që ta ruajnë njeriun dhe të shënojnë veprat e tij si dhe dobi të tjera që i sjellin atij.

Së treti: Dashuria për melaiket të cilët e kryejnë adhurimin e Allahut në mënyrën më të përsosur si dhe sepse ata i kërkojnë falje Allahut për besimtarët.

Prej fryteve që jep besimi në Librat e shpallur:

Së pari: Njohuria me Mëshirën e Allahut dhe kujdesin që Ai ka për krijesat e Tij duke i zbritur çdo populli Libër me anë të së cilit ata udhëzohen.

Së dyti: Shfaqja e Urtësisë së Allahut të Lartësuar i Cili i ka legjitimuar në këto Libra çdo populli atë që u përshtatej atyre. Vula e këtyre Librave të shpallur ishte Kurani Famëlartë i cili është i përshtatshëm për të gjithë krijesat në çdo kohë dhe vend deri në Ditën e Fundit.

Së treti: Falënderimi që duhet të kemi ndaj Allahut për këto mirësi.

Prej fryteve që jep besimi tek të dërguarit e Allahut:

Së pari: Njohuria me mëshirën e Allahut dhe kujdesin që Ai ka për krijesat e Tij duke u dërguar atyre këta të dërguar fisnikë që t'i udhëzojnë njerëzit dhe t'i drejtojnë ata.

Së dyti: Falënderimi që duhet të kemi ndaj Allahut për këtë mirësi madhështore.

Së treti: Dashurinë ndaj të dërguarve, nderimin e tyre dhe lavdërimin me atë që u përket atyre, sepse ata janë të dërguarit e Allahut dhe ajka e robërve të Tij. Ata e kryen adhurimin e Tij në formën më të përsosur dhe i komunikuan shpalljet e Tij, i këshilluan njerëzit dhe duruan ndaj ofendimeve që iu bënë atyre.

Prej fryteve të besimit në Ditën e Fundit:

Së pari: Shqetësimi dhe qenia vazhdimisht të angazhuar me adhurimin ndaj Allahut të Lartësuar duke shpresuar në shpërblimin e asaj

Dite si edhe duke u larguar nga mosbindja ndaj Tij nga frika e dënimit të asaj Dite.

Së dyti: Qetësimi i besimtarit në lidhje me atë që nuk e arrin dot prej të mirave të kësaj bote, duke shpresuar që do t'i kompensohet me të mirat e botës tjetër dhe me shpërblimet e saj.

Prej fryteve të besimit në caktimin e Allahut:

Së pari: Mbështetja tek Allahu i Lartësuar gjatë kryerjes së shkaqeve, sepse si shkak u ashtu dhe pasojat janë pjesë e caktimit të Allahut.

Së dyti: Qetësimi i vetes dhe i zemrës, sepse kur ai e di që është e caktuar prej Allahut të Lartësuar dhe se fatkeqësia do të ndodhte pa qenë e mundur shmangia e saj, atëherë shpirti qetësohet dhe zemra rehatohet duke u kënaqur me caktimin e Zotit. Askush nuk ka jetë më të mirë, më të qetë në shpirt dhe bindje më të fortë se sa ai i cili beson në caktimin e Allahut.

Së treti: Largimin e vetë-pëlqimit në momentin kur arrin atë që dëshiron, sepse arritja e asaj mirësie prej Allahut me anë të caktimit të Tij është prej shkaqeve të mirësisë dhe shpëtimit,

ndaj duhet ta falënderojë Allahun e Lartësuar për atë mirësi dhe të distancohet nga vetë-pëlqimi.

Së katërti: Largimi i brengës dhe mërzisë kur nuk e arrin atë që dëshiron, apo kur i ndodh një fatkeqësi; sepse ajo ka ndodhur me caktimin e Allahut të Lartësuar, të Cilit i përket çdo gjë që ekziston në qiell e në tokë dhe se ajo do të ndodhte patjetër. Në këtë mënyrë ai duron ndaj fatkeqësisë dhe shpreson në shpërblim. Për këtë na tregon Allahu i Lartësuar në fjalën e Tij: **“Nuk ndodh asnjë fatkeqësi në tokë e as në trupin tuaj, e që të mos jetë në shënime (libër - Leuhi Mahfudh) para se të ngjajë, e kjo për Allahun është e lehtë. Ashtu që të mos dëshpëroheni për atë që nuk e keni arritur dot, e as të mos u gëzoheni së tepërmi me atë që Ai u ka dhënë, sepse Allahu nuk e do asnjë arrogant mburravec.”** [Suretu Hadid:22-23].

E lusim Allahun e Lartësuar që të na bëjë të qëndrueshëm në këtë besim, si dhe të na japë prej fryteve të saj e të na shtojë nga mirësitë e

Tij. E lusim Atë që mos të na i devijojë zemrat tona pasi që na i udhëzoi ato. E lusim të na japë mëshirë se me të vërtetë Ai është Dhurues.

Lëvdatat dhe falënderimet i përkasin Allahut, Zotit të botëve.

Paqja dhe nderimet e Allahut qofshin mbi peygamberin tonë Muhamedin, mbi familjen e tij, mbi shokët e tij dhe mbi të gjithë ata që i pasuan ata (sahabët) me të mirë.

PËRMBAJTJA

Parathënia e shejhut të nderuar Abdulaziz ibn Baz	3
Parathënia e autorit	5
Besimi ynë	9
Ajeti Kursij	10
Ditura dhe Fjala e Allahut	13
Lartësimi i Allahut, qëndrimi mbi Arsh dhe të qënurit me krijesat	15
Kufri dhe humbja e atyre që besojnë në panteizëm	16
Dëshira e Allahut është dy llojesh	18
Dashuria, të kënaqurit, urrejtja dhe zemërimi i Allahut	19
Fytyra, dy duart dhe dy sytë e Allahut	20
Besimtarët do e shohin Zotine tyre	22
Pohim i cilësive pa shëmbëllim apo formësim.....	23

Kapitull

Fjala e Allahut dhe e Profetit plot dituri dhe vërtetësi26

Tekstet e Kuranit dhe Sunetit të kuptohen siç shihet qartë në pamje të jashtme26

Kurani dhe Suneti përmbajnë të vërtetën dhe nuk kanë kundërthënie.....28

Kapitull

Besimi tek engjëjt29

Engjëjt kanë detyra të ndryshme30

Kapitull

Besimi tek Librat33

Çdo i Dërguar kishte Libër dhe Librat që ne njohim33

Kurani është superior dhe i ruajtur nga çdo ndryshim35

Kapitull

Besimi në të dërguarit dhe urtësia e dërgimit të tyre.....38

Të dërguarit janë njerëz të krijuar dhe robër
prej robërve të Allahut.....39

Legjislacioni i Pejgamberit është Islami, të cilin
Allahu e ka përzgjedhur për robërit e Tij.....42

Ai i cili pretendon se Allahu pranon fe tjetër
përveç Islamit është mohues.....43

Ky umet është umeti më i mirë dhe ajka e tij
janë sahabët.....45

Obligueshmëria e të përmbajturit të gjuhës
rreth trazirave që kanë ndodhur me
sahabëve.....47

Kapitull

Besimi në Ditën e Fundit.....48

Besimi në ringjalljen, fletushkat e veprave dhe
peshoret.....48

Ndërmjetësimi i veçantë dhe i përgjithshëm....50

Rezervuari i Pejgamberit dhe ura e Siratit.....51

Besimi në xhenetin dhe zjarrin, ekzistenca e tyre
aktuale dhe ato nuk zhduken.....53

Të dëshmuarit me xhenet apo me zjarr për dikë
specifikisht apo me përshkrim.....54

Besimi në sprovën e varrit, shpërblimin apo
dënimin në të.....55

Kapitull

Besimi në caktimin e Allahut.....58

Shkallët e besimit në caktimin e Allahut janë
katër.....58

Njeriu ka liri zgjedhje dhe aftësi
vepruese.....60

Pesë argumentet që njeriu ka vullnet dhe mund
të zgjedhë.....60

Gjynahqari nuk ka arsyetim për gjynahun e
tij.....63

E keqja nuk i atribuohet Allahut të lartësuar,
caktimi i Tij është gjithmonë i mirë.....65

Kapitull

Frytet e këtij besimi janë fryte të shumta
madhështore.....68

Prej fryteve të besimit në Allahun.....68

Prej fryteve të besimit në Melaiket.....	68
Prej fryteve të besimit në Librat.....	69
Prej fryteve të besimit në të Dërguarit.....	70
Prej fryteve të besimit në Ditën e Fundit.....	70
Prej fryteve të besimit në caktimin e Allahut....	71